Aniversarea Unirii în țară

Manifestația dela Alba-Iulia

1 Decembrie

Serviciul divin în catedrala încoronării a fost oficiat de către P. S. dr. Partenie Ciopron, episcopul armatei, înconjurat de preoții: maior Victor Păcurariu, protopop Alexandru Baba și protopop Florian Rusan și întreg clerul episcopal. Răspunsurile au fost date de corul bisericii încoronării sub conducerea arhidiaconului Tatulea.

La ora 11 s'a ținut adunarea națională în sala „Caragiale".

P. S. dr. PARTENIE CIOPRON a rostit cel dintâi cuvântul spunând: Moldovenii la fel au contribuit prin sângele lor, prin graiu și prin fapte la unirea cea mare. Acum 20 de ani, Ardealul s'a unit mai la urmă, el a suferit mai mult, dar a ținut trează ideea națională, suferind batjocurile și uneltirile dușmanilor cari au încercat prin toate mijloacele să ne desmembreze.

Au fost mari și solemne clipele când Pronia cerească a vrut să se întâmple așa. Biserica a fost aceea, care a încălzit sufletele cu flacăra mântuitoare și aduce și astăzi prinosul de recunoștință și rugi fierbinți către Creatorul pentru binele neamului.

CUVANTAREA D-LUI GENERAL N. ȘOVA, COMANDANTUL GARNIZOANEI ALBA-IULIA

După 1000 de ani de stăpânire străină, stăpânire instaurată pe aceste plaiuri fără nici un drept ci numai prin puterea forței, acum 20 de ani, dreptatea s'a făcut.

Au intrat cu forța, au stăpânit cu forța, au căutat să desnaționalizeze cu forța, au făcut colonizări cu scopul de-a prinde rădăcini aici și a deveni majoritari, au întrebuințat și corupția. Totul a fost în zadar pentrucă au întâlnit la proprietarii de drept o existență dârză, bazată pe o puternică conștiință națională. Românii n'au înțeles să renunțe la dreptul lor. Și în această luptă grea timp de 1000 de ani forța românească a constat în „Unire în cuget și simțiri".

In această situație de conștiință națională și de unire i-au găsit pe români evenimentele din 1914—1918, când forțele nemăsurate ale celor 2 tabere s'au măsurat. De data aceasta forța maghiară a fost înfrântă de forța română și iată cum dreptatea românească, care timp de un mileniu a fost înăbușită și ținută sub călcâiul forței maghiare, s'a restabilit prin forța armată.

Avem nevoie de unire în interior, de acea unirea în cuget și în simțiri, cântată de poet. Ori cari, ori câte și de orice natură ar fi nemulțumirile și frământările noastre interioare deasupra tuturor trebuie să stea ideia națională.

Pentru această idee națională s'au jertfit atâția ostași ai tinerei armate române în războiul de întregire pentru această idee națională au suferit martirii neamului mai ales aici pe teritoriul Ardealului. Ideii naționale suntem datori a-i închina din convingere fără precupețire întreaga noastră ființă.

Trebuie să lăsăm la o parte, cât mai e timp, neînțelegerile, desbinarea în interior, cari ne fac slabi și întârzie consolidarea noastră. Să muncim pe acelaș teren muncă fără răgaz și productivă. Dar mai ales să nu precupețim nimic, când este vorbă de organizarea și pregătirea forței noastre armate. Să dăm din larg munca noastră, banul nostru pentru apărara teritoriului nostru. Numai astfel vom dovedi că ne cunoaștem interesul de stat independent, numai astfel vom impune respect dușmanilor, cari ne pândesc și vom fi căutați și apreciați de statele mari, numai astfel vom fi liniștiți între granițele noastre, cari închid dreptul nostru de veci.

CUVANTAREA D-LUI PREFECT MARCEL IONESCU

In această zi, plină de cea mai curată bucurie, când acum 20 de ani solii din frumosul Aredal au adus hotărîrea dela Alba Iulia, hotărîre prin care un popor întreg cerea să se unească deapururea cu regatul român, s'a pus ultima piatră a clădirii, care încoronează marea operă a unirii noastre.

Putem privi deci cu încredere în viitor, căci temeliile acestei uniri sunt puternice, bazate pe principii democratice, ce sunt o chezășie pentru desvoltarea firească a unei vieți sănătoase.

Opera istorică înfăptuită acum 20 de ani, rămâne pe veci pecetluită în cartea neamului nostru și sutele de mii de martiri și eroi ne poruncesc nouă celor de azi să fim demni de clădirea ce au zidit și să păstrăm cu stăruință, să o întărim ca să o putem lăsa mai măreață și mai puternică generațiilor viitoare.

Unirea ce s'a înfăptuit acum 20 de ani a avut o îndoită însemnătate: a fost o unire între frații de aceiași origină, cu aceleași aspirațiuni, cari nu s'au desmințit în tot cursul istoriei noastre; a fost o unire teritorială, care nu a însemnat o mărire de moșie, ci o întregire a unui întreg etnic, care a fost numai vremelnic despărțite în tot lungul istoriei de vitregia vremurilor.

Azi patria mumă se bucură că poate strânge cu căldură la sânul ei pe toți fii săi, îndemnându-i la deplină consolidare sufletească, pentru o viață, care să fie a lor și care să fie împletită indisolubil în tulpina patriei eliberatoare. Pentru aceea se cade ca în fața îndurărilor de veacuri și a supremei bucurii din urmă, să ne oprim o clipă la răscruce și nă ne întrebăm hotărît ce avem de făcut?

Nu vrem să răscolim durerea. Am învins nedreptatea. Suntem mulțumiți cu ce-i al nostru, căci să se știe că nici odată n'am râvnit la avutul altuia.

Străduința ne este numai cum să putem ridica spre înaltul vremurilor patria și poporul nostru.

Iar dacă, cu toate acestea, știind bine ce vrem și ce nu vrem, ceice ne urăsc și ne pândesc, vor mai încerca să vânture ideia unei închipuite nedreptăți, răscolind astfel și trecutul și durerea și învrăjbirea și vor încerca să ne turbure liniștea, apoi le spunem hotărît, azi, să audă și să înțeleagă odată pentru totdeauna, că vom face zid dealungul pe hotare și eroii ce zidit-au din jertfe România Mare vor ști și acum și în veci să moară în lupta dârză pentru glie.

Nu o brazdă, dar nici măcar o mână de țărână nu le vom da, nici de mormânt celor care ar vrea să ne-o fure.

Căci noi și părinții noștri și moșii și strămoșii am sângerat deapururi pentru această glie.

Niciodată, nici o forță, de orice natură ar fi ea, nu va putea desface mâinile ce și-au strâns frații români de pretutindeni, căci acest pământ al nostru a fost totdeauna și în el vom sta până la sfârșitul lumii.

De aceia, conștienți de înțelegerea zilei de azi, să ne înviorăm la amintirea ei, și pătrunși de sfânta solidaritate națională, să lucrăm cu toții în credința curată pentru Țară, Neam și Rege.

CUVANTAREA D-LUI VICTOR CONTANTINESCU, PRIMARUL MUNICIPIULUI ALBA IULIA

Alba Iulia, orașul de încoronare a poporului român, a avut în istoria neamului totdeauna un rol important.

Aici, în această cetate istorică s'au desfășurat multe evenimente fericite și tragice, cari au avut influență covârșitoare asupra soartei neamului.

A fost un eveniment important și fericit pentru poporul nostru, când în toamna anului 1598 după lupta dela Șelimbăr, marele Voevod Mihai Viteazul, întră triumfal în cetatea Alba Iulia, și prin sabia sa victorioasa unește toate provinciile locuite de români sub un singur Domn român.

Durere, acest măreț eveniment a fost numai o clipă de bucurie trecătoare în viața neamului, căci după uciderea mișelească a marelui Voevod, urgia dușmanilor s'a deslănțuit și mai tare asupra nenorocitului popor, care urgie a culminat apoi în frângerea pe roată a eroilor neamului Horia, Cloșca și Crișan pentru că au cutezat să ceară drepturi și libertate pentru poporul lor urgisit.

Și au mai văzut zidurile vechii cetăți multe suplicii și multe suferințe ale poporului nostru.

Dar iată că a răsărit pentru noi ziua de 1 Decembrie 1918, când poporul român din Ardeal, a rupt lanțurile sclaviei și reluându-și după suferințe milenare libertatea, a proclamat unirea.

In măreața zi de 1 Decembrie 1918, s'au adunat în orașul nostru toate sufletele mari ale neamului din Ardeal, Banat, Crișana Maramureș și părțile ungurene, și cu elan și o însuflețire de nedescris au proclamat unirea pe veci cu Patria Mamă, declarând solemn, că românul de azi înainte nu mai vrea să fie slugă nimănui, ci cetățean liber a unei Românii Mari.

Cuvine-se deci, când serbăm aniversarea de 20 de ani, a acestei uniri, să proslăvim măreața zi întregitoare de neam și eu, în numele municipiului Alba Iulia, aduc prinosul de recunoștință tuturor acelora, cari prin faptele, jertfele și sentimentele lor au contribuit la înfăptuirea măretului act al unirii.

CUVANTAREA PROTOPOP. V. URZICA, IN NUMELE BISERICII UNITE

Biserica română unită ia parte cu tot elanul la marea sărbătoare de azi, întrucât această biserică, începând cu episcopul martir Inocențiu Micu Clain, alături de marii cărturari ai Blajului umilii preoți și învățători, au contribuit, în măsura cea mai mare la realizarea idealului național.

Țin să mai amintesc că am fost nu numai martorul ocular ci și un umil colaborator luând parte activă la lucrările marei adunări din 1 Decembrie 1919. Acestei adunări i s'a rezervat marea cinste de azi: executarea testamentului lăsat de pe urma nesfârșitelor suferințe și lupte seculare, declarând la data de 1 Decembrie 1918, fix la orele 12. unirea cu Patria mamă, a tuturor românilor.

Pentru Alba Iulia, comemorarea a 20 ani are o semnificație excepțională, fiindcă după urma muncii depuse la acest soroc al vremii, a fost scoasă din anonimat devenind municipiu și capitala tinutului Mureș.

In clipa aceasta atât de sărbătorească, nu putem trece așa de ușor pe lângă convoiul veacurilor triste și întunecate, cari ne-au ținut în robie, fără să ne reamintim șirul nesfârșit de eroi, cari ne-au dat ziua de 1 Decembrie 1918.

Ne vom opri pe-o clipă la fața proaspătului mormânt al marei și neuitatei noastre Regine Maria, pentru a-i dovedi și astăzi eterna noastră recunoștință.

La telegrama președintelui marii adunări, Regina Maria răspunde: „Strălucitoare este ziua zilelor, când după atâtea suferințe și așa de multe jertfe, suntem pentru totdeauna la olaltă, înfăptuind astfel visul de veacuri, visul de aur al Românilor".

Pilda eroilor ne va arăta drumul datoriei, pe care urmându-l spunem astăzi Marelui Comandant, Majestate suntem gata la datorie.

CUVANTAREA PARINTELUI PROTOPOP ALEXANDRU BABA. IN NUMELE BISERICII ORTODOXE

Cu voia lui Dumnezeu am ajuns să prăsnuim a 20-a aniversare a marelui prasnic al unirii Ardealului cu patria mamă.

Cu această ocaziune, pentru împrospătarea memoriei noastre și pentru a ține cât mai treaz această mare zi de praznic național, cred că nu e fără de rost a retrăi măcar o clipă cu acei mari înaintași, cari prin credință, dragoste și simțul de jertfă au contribuit la pecetluirea dreptății din această zi.

Cea mai de seamă instituție a românilor ardeleni a fost fără îndoială biserica ortodoxă, care deși batjocorită în drepturile ei, totuși a avut destulă putere de a strânge pe toți fii ei la sânul său de multe ori zdrențuit de podoabe, dar cald și iubitor. Poporul nostru, în clipele de grea suferință, pe nedreptul, își găsea cel mai de seamă loc de reculegere la altarele modeste în bisericuțele de lemn, scunde și întunecoase, unde preotul român, poate fără multă cunoștință de carte, dar cu mult duh creștinesc, împărtășindu-și din potir de lemn, dar având gură de aur, era în multe împrejurări singurul împărtășitor de daruri și de sfaturi pentru îndrumarea sorții neamului nostru. Acești preoți au știut să întovărășească acțiunile de pregătire în vederea zilei celei mari. Acest preot român a condus pe eroii neamului și la biruință, dar când a fost lipsă nu a lăsat pe martiri să fie despoiați de ultimele mângâeri în fața supliciului.

Protopoul Niculae Ratiu, din Bălgrad, a știut să redacteze și testamentul lui Horia, dar l-a știut mai ales mângâia în clipele celei mai grele suferințe înainte de sdrobirea sa pe roată, sărutându-i obrazul cu cuvintele: „Prin mine te sărută un neam întreg".

Ce altă decât credința aprinsă în sufletele românilor, de către slujitorii altarelor a făcut să se închege o cunună de intelectuali sub scutul partidului național din Ardeal, pentru apărarea și îndrumarea sorții acestui neam? Ce altă de cât puterea morală a credinței a determinat pe deputații români, ca în frunte cu Alexandru Vaida, să pronunțe în parlamentul ungaresc, discursul îndrăznet prin care în ziua de 18 Octombrie 1918, anunță hotărîrea românilor de a se rupe de trupul țării ungurești? Ce, de cât puterea credinții a adus ca prin minune pe bărbații distinși ai neamului de pe toate fronturile la Alba Iulia, ca aici să rostească fără șovăire cuvântul lor de unire cu țara mamă? Ce alta de cât mâna lui Dumnezeu a adus de pe frontul de la Piave, pe căpitanul Florian Medrea, fiu de țăran din comuna Telna, care cu o însuflețire vrednică, de cele mai distinse figuri, a dezarmat cu 12 camarazi întreaga garnizoană din Alba Iulia, a organizat forța armată a gărzilor naționale, a organizat regimentul Horia și a făcut poliția marei adunări naționale dela Alba Iulia? Ce alta decât mâna lui Dumnezeu a adus pe fiul de țăran din Bucerdea vinoasă dr I Pop, de pe frontul dela Trebinje, în ceasul suprem organizând revoluția dreptății, fiind sufletul marei adunări naționale Ba a mers cu îndrăsneala până la temerar, că după unire s'a prezentat în uniformă de ofițer român, la ministerul finanțelor din Budapesta, cerând fonduri pentru gărzile naționale și copleșind cu autoritatea sa morală pe comisarul Fényes, încât i-a acordat suma de 700.000 coroane.

Iată pentru care puterea credinței și rodul dragostei alimentate prin biserică.

In calitatea mea de preot și urmaș al celor ce cu crucea în frunte conduceau oastea creștină pentru îndeplinirea devizei libertății și al dorului preasfânt de unire, socotesc că în această clipă solemnă de mare sărbătoare nu pot fi mai la locul meu, decât chemându-vă ca și înaintașii mei la altar, la rugăciune, căci este bine știut că rugăciunea nu este numai o virtute, ci este poarta tuturor virtuților.

Iată rugăciunea întocmită de părintele protopop Baba, pe care întreaga asistență o ascultă în picioare:

Doamne Dumnezeul nostru, cela ce pui la grele încercări pe cei ce-i iubești, rătăcit-am dela calea adevărului și robia noastră a fost lungă și amară în pământul, pe care l-ai dat părinților noștri spre a-l stropi cu sudori și cu sânge, pentru ca să-și poată mânca cu lacrimi pâinea de toate zilele.

Dar drept ești Doamne și drepte sunt judecățile Tale și toate lucrurile Tale sunt adevărate. Deaceea, cutremurat-ai pământul și din învălmășeala de sânge a cruntului război mondial ai făcut să răsară raza dreptății pentru neamul românesc, pe care, cu mâna Ta cea puternică și nevăzută l-ai adus acum 20 de ani în cetatea Alba-Iuliei, ca acolo pe aceste meleaguri stropite cu sângele eroilor-mucenici *Horia, Cloșca* și *Crișan* și cu lacrimile de umilință ale eroului *Avram Iancu*, pălmuit aici, în fiorul regăsirii sale pe aceste plaiuri istorice, încălzit de suprema credință „pentru clipa răsăririi acelui soare ce-așteptă și pentru ceasul răsplătirii obezilor înlănțuirii", într'un gând și o însuflețire fără precedent să se unească pe veci la Patria-Mumă, România Știm cu adevărat, că mila, bunătatea și purtarea Ta de grijă ne-a adus la aceste zile de strălucită biruință și prăsnuire, căci Tu ai zis: „O poporul meu. Rana ta este dureroasă. Paharul suferințelor l-ai băut până în fund. Scoală-te. Eu sunt Domnul Dumnezeul Tău. Eu sunt cu tine. Lărgi-voiu hotarele tale. Adunavoiu pe fiii tăi la un loc, că au cunoscut numele Meu".

Și acum Doamne, Dumnezeul nostru, cel mare în sfat și minunat întru lucruri, ai cărui ochi sunt pururea deschiși și asupra tuturor faptelor omenești, Cel ce ai pogorît pe cei puternici de pe scaune și ai înălțat pe cei smeriți, Cela ce zădărnicești sfaturile cele viclene, înaintea Ta aducem rugăciuni de mulțumită pentru tot binele ce ai făcut neamului românesc. Dă ajutorul Tău Majestății Sale Regelui nostru Carol al II-lea și glorioasei armate române și tot poporului său ca să întărească și să apere nouile hotare ale patriei noastre scumpe, România Mare, ce ne-a rânduit bunătatea Ta, ca să se preamărească de către toți fiii neamului nostru numele Tău cel sfânt.

Primește, Doamne, în jertfelnicul Tău cel mai presus de ceriuri această rugăciune ferbinte a noastră, ce-Ți aducem noi credincioșii Tăi de pe aceste plaiuri sfinte și istorice, pe cari ai făcut să salte acum 20 de ani cea mai mare bucurie și cel mai mare act de dreptate istorică pentru suferința sa și îi dă putere, ca să stăpânească cu cinste și cu dreptate această sfântă moștenire, de care l-ai învrednicit.

CUVANTAREA D-LUI LAURENȚIU POP, DIN PARTEA VOLUNTARILOR ROMANI ARDELENI

Sunt 22 de ani de când țara-mamă și-a chemat fiii la ea și a pornit vijelios să descătușeze pe frații doboriți de robie și amar.

Tot spre țara-mamă am pornit și noi românii de sub jugul austro-ungar, — prizonier fiind în locuri străine și depărtate — ne mistuiau doruri ascunse, ne-am înrolat voluntari, am format batalioane cu drapelul tricolor și cu sufletele pline de mari nădejdi.

Armata română, cu marii ei conducători, a învins dușmanii și i-au alungat până în inima țării lui, iar acolo a înfipt drapelul român pe zidurile Budapestei.

Noi suntem voluntari, am luptat atunci cu credință alături de armata română ,iar astăzi când va fi vorba de pământul nostru drag, de hotarele noastre sfinte, vom ști să le apărăm și să ni le păstrăm.

Români! Cu încredere în viitorul Țării noastre, să ne iubim și să ne cinstim sfetnicii țării în frunte cu marele nostru Rege Carol al II-lea.

CUVANTAREA D-lui INSPECTOR GENERAL ȘCOLAR AL ȚINUTULUI MUREȘ ȘI PREȘEDINTE AL ASTREI, EUGEN HULEA

Sărbătorim astăzi 20 ani dela istorica adunare din Alba-Iulia, care a pecetluit pe vecie unirea cea mare.

Astăzi îi revine rolul de a da acestei sărbători importanța ce i se cuvine și salut în numele ei onoratul comitet select al Astrei care și-a dat obolul pentru reușita acestei serbări.

Mulțumesc întregii asistențe și am sentimentele cele mai vii pentru întregul comitet care a onorat cu prezența lor măreața udunare.

Făcând bilanțul acestei evocări îndemn întreaga asistență împreună cu mine să-și licărească în suflet noțiunea de patrie și neam, cele două lozinci ce ne-au condus veacuri de-arândul s'o păstărm neștirbirea tratatelor, granițele noastre să fie intangibile și unirea noastră să fie indisolubilă, punând un preț mai mare pe idea națională ce ne-a lăsat trează conștiința națională veacuri de-arândul, luând pildă dela înaintașii noștri și să arătăm dușmanilor noștri în ori ce moment: nici o palmă nu avem de dat.

FESTIVALUL

La ora 3, conform programului, în sala „Caragiale" s'a dat un festival artistic organizat de elevii și elevele școalelor secundare din localitate.

Tot în cadrul serbărilor d. profesor, *I. Dumitrescu*, dela liceul „Mihai Viteazul" a ținut o conferință.

La Hârlău

De ziua unirii s'a oficiat în localitate un Te-deum, la ora 11 dimineața, în catedrala orașului, de pr. protoereu C. Constantinescu. Au asistat șefii autorităților locale, toate școlile primare, străjerii și premilitarii, cu drapel

După amiază s'a dat în localul școalei primare de fete serbarea unirii, organizată de Liga Culturală împreună cu elevele școalei.

Preotul Ștefănescu a rostit o impresionantă cuvântare, arătând importanța zilei de 1 Decembrie pentru țara noastră iar *D. C. Mârza*, funcționar, a citit din operele lui Coșbuc.

Străjerele școalei de fete au cântat coruri patriotice, au recitat poezii și au jucat diferite dansuri naționale.

Deasemenea membrii „Ligei Culturale" au cântat câteva reușite coruri ardelenești și au recitat poezii cu multă însuflețire.

Serbarea a fost încheiată cu cuvântul de mulțumire adresat asistenței pentru participare în număr stât de mare, rostit de d. *Niculae Vidrighin*, directorul școalei primare de băeți și președintele „Ligii culturale" din acest oraș.

La Vijnița

Ziua de 1 Decembrie în orașul nostru a fost sărbătorită cu fastul cuvenit.

La ora 8 dimineața, s'au desfășurat serbări la toate școlile primare și secundare în cadrul ridicării pavilionului Național.

La 10 dimineața, s'a oficiat în biserica ortodoxă română servicul religios, la care au asistat autoritățile civile și militare, elevii tuturor școalelor împreună cu corpul didactic și premilitarii.

Părintele *Leon Penteleiciuc* a vorbit despre însemnătatea zilei, iar corul, compus din toate școlile și premilitarii, sub conducerea d-lui profesor Alexandru Zalotescu, a intonat „Imnul Regal" și „Mulți ani".

Dela biserică, întreaga asistență a pornit spre „Casa Națională", unde într'un cadru solemn a fost o mare serbare, dată de străjeri și premilitari. Serbarea fost prezidată de d. prim-pretor Eugen Posteucă.

Despre însemnătatea zilei au vorbit d-nii director *Vasile Sfențițchi* și învățător *Paraschiv;* iar din partea ligii antirevizionste și premilitarilor a vorbit d. locot. rez. Alexandru Zalotescu, comandantul centrului „Ceremuș".

A urmat un bogat și frumos program compus din coruri, recitări și orchestră, condus de d. Zalotescu A. Corul școalei primare de fete a fost condus de d-na Loghin Florica institut.

Serbarea s'a sfârșit la ora 13.

LA BRAȘOV

La împlinirea celor douăzeci de ani dela unirea Ardealului cu Patria mumă, nu se putea ca Brașovul — unde a trăit bardul redeșteptărei noastre naționale și de unde, ca o chemare cerească ,a pornit pe întinsurile locuite de români, strigătul de desnădejde al unui popor chinuit, unde atâția vrednici înaintași de dincolo și de dincoace de Carpați își dădeau înascuns întâlnire pentru a pregăti lupta cea mare a victoriei românismului, — să nu ia parte cu toată însuflețirea la prăznuirea celei mai mari zile a neamului nostru.

Manifestația românească de ieri, a prilejuit pentru pescuitorii în ape tulburi o crudă verificare: *Românii sunt uniți. mai mult ca nici odată, și sunt gata să facă din piepturile lor zid de apărare a granițelor trasate cu sângele atâtor viteji.*

Pentru sărbătorirea zilei, populația s'a pregătit din timp.

La fiecare casă, flutura mândrul tricolor, purtat o mie de ani în sufletele ardelenilor.

In dimineața zilei, mic și mare, tânăr și bătrân s'a îndreptat spre piața Libertății din fața catedralei ,unde, în prezența oficialităților civile și militare, s'a oficiat un serviciu divin.

Formațiunile de străjeri, sub comanda d-lui Mihail Popovici, comand. de legiune, au format un impunător careu întregit de formațiunile premilitare de sub comanda d-lui col. Petrovici și de armata care a dat, prin prezența ei sentimentul de mândrie și siguranță.

După serviciul religios d. general *Ilie Partenie*, com. corp. 5 arm. a arătat, prin cuvinte adânci simțite, importanța zilei de 1 Decembrie 1918.

Serbarea începută dimineața, a culminat seara, prin festivalul din sala „Astra".

Nu putem trece peste faptul că soc „Astra", prin conducătorii ei ,a știut să fie și de data aceasta la înălțimea rolului, pentru care a fost creiată.

La festival a luat parte mii de cetățeni printre care am remarcat pe: d-na și d. Paul Goma, secretarul general al Ținutului „Bucegi", d. dr. Voicu Nițescu, fost ministru; d-na și d. col. Petrescu Tocineanu, prefectul județului; d-na și d. Gh. Cuteanu, primarul municipiului; d. dr. Căliman, preș. „Astrei"; d-na și d. Ion Ig. Mircea, subprefectul județului; d. Ionel Ciurea, prefectul poliției; d. Mugur, directorul general al programelor soc. de radio-difuziune, însoțit de d. Victor Dumitrescu-Bumbești, prof. Paul Jelescu și ing. Știubei de la amintita societate d-na și d .prof Colan, secretarul „Astrei"; Const. Lipoveanu, secretarul prefecturei de poliție; insp. general veterinar Suru cu d-na; dr. Aurel Neguș, d-na și d. Valer Stinghe, dr. Comanici cu d-na, d. col. dr. Ghinea, dr. Negrilă, d. Sorescu, dir. Metrom; d-na Natalia Popescu, dir. lic. „Principesa Elena"; d. Ion Mușoiu, dir. lic. „Andrei Șaguna"; d-na și d. inspector general silvic Moarcăș; d-na și d. dr. Cornel Voicu, dr. Gologan, secr. Camerei de comerț și industrie; ing. Socol ș. a.

Inainte de desfășurarea festivalului d dr. *Voicu Nițescu*, fost ministru a rostit o importantă cuvântare prin care a arătat suferințele românilor ardeleni timp de 1000 de ani, felul în care ei au ripostat față de vitrega stăpânire; rolul voluntarilor ardeleni în timpul marelui război. Subliniind importanța actului Unirei a încheiat cu următoarele cuvinte: „Voi cei cari aparțineți generației eroice a dobândirii libertății naționale și a reunirii tuturor fraților de pe meleagurile dintre apele Nistrului și Tisei, reamintiți-vă tabloul!

„Toată națiа părea mobilizată. Un fior sfânt plutea peste văile Carpaților. O nestăpânită emoție cuprinsese toate inimile și sufletele românești. Bătrâni și tineri, bărbați și femei, vlădici și preoți de rând, cărturari mari și mici, țărani și muncitori, meșteșugari și negustori, toți se ridicară din sate și orașe și porniră cu prețul vieței prin vânt, prin ploaie, prin ninisoare, înfruntând focul și sabia vrăjmașilor pentru a-și spune cu o clipă mai degrabă vrerea în cetatea isbăvirei.

Și prăznuim marele ceas al isbăvirii totale și definitive pe care bătrânul luptător, președintele Adunării de la Alba-Iulia, Gheorghe Popp de Băsești, o încununa cu mărturisirea făcută între lacrimi: *„Acum slobozește Doamne pe robul Tău că văzură ochii mei mântuirea Ta".*

Sărbătorim biruința și gloria finală a neamului nostru, plătită din belșug cu valurile de sânge vărsat de fii lui pe atâtea câmpuri de bătaie și încontinuu sbucium și luptă pentru naționalitatea, pentru credința și legea românească.

In 1919 doi mari conducători și luptători ai neamului citeau la Paris, o scrisoare în care un prieten al lor, le relata entuziasmul, cu care nemuritorul nostru Rege Ferdinand și slăvita Regină Maria ,au fost primiți, după unire în Ardeal Când cei doi ajunseră la pasagiul, în care li se descria în culorile cele mai vii poposirea „Perechei Regale" la Țebea în fața mormântului lui Avram Iancu, care era străjuit de doi ostași bătrâni, foști luptători ai „Craiului Munților" în Revoluția dela 1848, glasul celui ce citea se opri brusc. „Ochii amândurora nu mai putură rezista. Din ei se rostogoleau lacrimi calde fierbinți ca inimile lor de buni români. Nu le pomenesc numele, căci unul din ei, spre bucuria noastră, străjuește încă viguros la destinele Neamului.

Gândul mă poartă la acel moment plin de firească emoție când văd că Fiul Regelui și Reginei desrobitori de neam și făuritori de ai Unirei, Regele nostru iubit, ține să păstreze și să întărească sfânta moștenire dobândită de la marii Săi părinți.

Alături de Regele Țării, noi fii ei ținem să afirmăm cu toată tăria că pecețiile dela Alba Iulia stăruesc viguroase pe hotărârea de la 1 Decembrie 1918 și că nici o putere din lume nu le va putea sfărâma. Iar hotarele trase prin jertfele și prin voința unanimă a poporului român și cu asentimentul tuturor puterilor mari și mici, încingând țărână românească, grai și credință românească, sânge și os românesc, nu vor putea fi clintite din granitul ,pe care se găsesc așezate.

Celor ce nu se împacă cu acest sfânt drapel al nostru le răspundem: Nu! Nu! Nici odată!,— și le-o spunem cu toată acea fanatică dragoste a românului pentru pământul său. „Nu dăm nimic din ce este al nostru și nu ne trebuește nimic din ce este al altora".

„Avem și putere și pricepere și număr pentru a impune respectul hotărârei noastre care nu e numai în folosul nostru, ci în folosul tuturor, România întregită însemnând pavăză de apărare a civilizației, a ordinei și a păcii, aci la porțile orientului. In fața acestei sfinte dreptăți a voinței și hotărârei noastre neclintită, „plecați-vă neamuri căci cu noi este și Dumnezeu".

(Ultimele cuvinte ale d-lui Voicu Nițescu au fost acoperite de puternici urale și nesfârșite aplauze).

FESTIVALUL

A urmat apoi programul festivalului organizat de asociațiunea „Astra" cu concursul: soc. corale „G. Dima" formată din 60 de persoane, orchestrei soc. de radio-difuziune, a artiștilor dela Opera Română din București (d-na Valentina Crețoiu-Tasian, Șerban Tasian, d-ra Nela Dumitriu, Viorel Chicideanu), al liceului industrial de fete și liceul „Andrei Șaguna".

Orchestra soc. de radio-difuziune a executat sub conducerea d-lui Teodor Rogalski uvertura „Ștefan cel Mare" de Iacob Mureșanu, balada „Groza" de Gh. Dima, Cântec de nuntă, Bagatela de Scărlătescu-Rogalski și Rapsodia română nr. I de maestrul George Enescu; iar d. C-tin Bobescu: Fragment din Opera „Ioan Botezătorul".

După terminarea concertului care a fost răsplătit, de selectul public, cu vii aplauze s'a jucat: „LA SECERIȘ", icoană de la țară într'un act de d. Tiberiu Brediceanu, rolurile principale fiind jucate de cei patru artiști de la Opera Română; de d-ra Olga Branișteș ,d-nii Barbier, Giuvelca Gheorghe și Emil.

Acțiunea se petrece în zilele noastre într'un sat din Transilvania .D Brediceanu s'a dovedit a fi un adânc cunoscător al vieței și obiceiurilor și mai presus de toate un realist fără pereche. Muzica aleasă românească, jocul de scenă și decorurile care redau peisagiile unui sat românesc în jurul căruia se întind bogate lanuri de grâu, au făcut din lucrarea d-lui Brediceanu o adevărată operă.

Nu trebue să uităm dansurile și scenele de copii, pentru reușita cărora d-na Naida Iorgulescu a depus atâta muncă.

La Caransebeș

Implinirea a două decenii de la măreața Unire a întregului neam românesc, a fost comemorată la Caarnsebeș, oraș de pură tradiție și cultură românească, într'un cadru înălțător, demn de cel mai mare act istoric ce s'a produs în viața de două milenii a românilor.

Intreaga populație a orașului a luat parte, cu inima plină de bucurie, la această măreață sărbătoare. Toate casele au fost frumos împodobite cu steaguri tricolore. cu fiori și covoare naționale. iar în vitrina tuturor prăvăliilor erau încadrate în flori portretele M. S. Regelui Carol al II-lea.

Programul serbării a început dimineața la toate școlile primare și secundare, unde profesorii au tălmăcit tineretului școlar marele eveniment istoric.

La ora 10 și jum., în prezența unei mari multimi s'a oficiat tradiționalul serviciu divin în catedrala ort. rom., în cadrul căruia P. S. Sa episcopul dr. Vasile Lăzărescu al Caransebesului a rostit o înălțătoare cuvântare, subliniind marea importanță a zilei.

Festivitatea a continuat, după serviciul divin, în sala cinematografului „Luna", la orele 11 și jum., unde în prezența P. S. S. episcopului Vasile Lăzărescu, a tutror conducătorilor autorităților civile și militare, a elevilor și numerosului public care a umplut vasta sală a cinematografului, festivalul a început cu „Imnul Unirii", executat într'o armonie desăvârșită de comul soc. române de cântări, acompaniat de orchestra reg. grănicerese, sub conducerea harnicului dirijor d. prof. T. Sevici.

Discursul festiv a fost rostit de d. prof. Iova Firca, dela Academia teologică din Caransesș, care, într'o impresionantă sinteză, a evocat toate actele și faptele măreți din istoria neamului, culminate în marea unire dela 1918.

A urmat: „Cântarea neamului" de V. Militaru, poezie declamată de eleva Livia Gogoșă, compozițiile corale „Noi străjeri de pretutindeni" de N. Ionescu și „Răsună codrul" de Chirescu executate de corul elevelor și elevilor străjeri, sub conducerea d-lui prof. T. Sevici.

O deosebită însuflețire generală a produs apoi tabloul viu, executat de elevele gimnaziului de fete, reprezentând harta României Mari cu pitorestile costume ale provinciilor, cum și „Poemul Unirii" de Z. Bârsan, declamat de T. Pancioyan, student teolog.

La sfârșit s'a executat de corul Academiei teologice „Marșul libertății" de I. Vidu și apoi „Imnul Regal" de corul soc. române de cântări și muzică cu acompaniamentul orchestrei reg. grănicerese local și întregei asistențe, care, într'un entuziasm de nedescris. a slăvit în urale puternice unirea pe veci a neamului și pe conducătorul de astăzi al datinelor lui, M. S. Regele Carol II.

In perfectă ordine și în cântece patriotice măreața sărbătoare s'a încheiat la orele 1 și jum.

Aventurile profesorului „Nimbus"

de DAIX

COPYRICHT: KING FEATURES SINDICATE ana „UNIVERSUL"

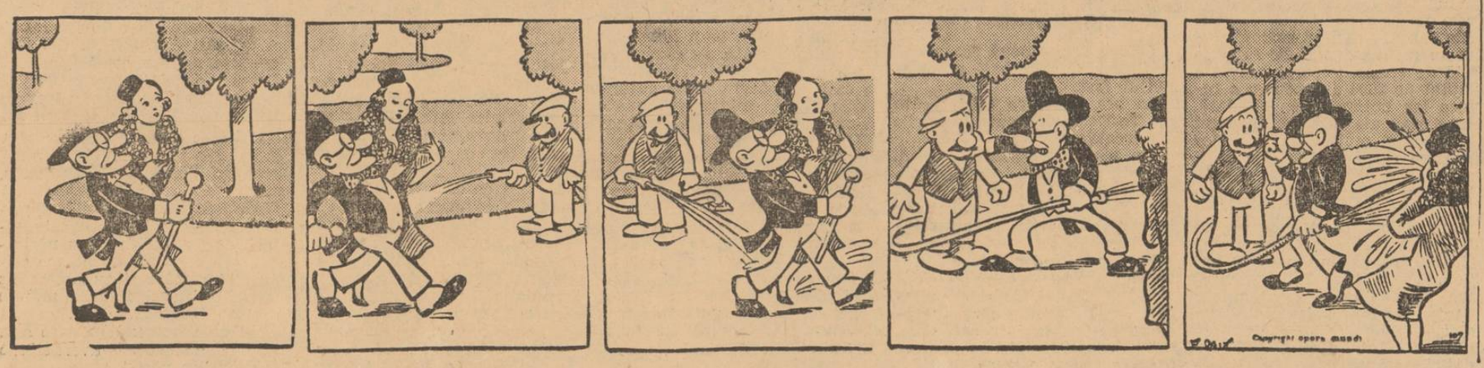

Producția de AUTOMOBILE
PRODUCȚIA MONDIALA:
4.886.000 ÎN 1925 1.979.000 ÎN 1932
6.310.000 IN 1929, 6.336.000 IN 1937
PENTRU 100 AUTOMOBILE PRODUSE DE FABRICELE FRANCEZE
SE PRODUC 2410 IN STATELE UNITE
— — 91 - CANADA
— — 86 - ANGLIA
— — 40 - GERMANIA
— — 23 - ITALIA
— — 10 IN ANSAMBLUL CE-LORLALTE TARI.
IN 1937
PENTRU 100 AUTOMOBILE PRODUSE DE FABRICELE FRANCEZE
SE PRODUC 2405 IN STAEE-UNITE
— — 247 - ANGLIA
— — 164 - GERMANIA
— — 104 - CANADA
— — 100 - RUSIA
— — 89 - ITALIA
— — 22 IN AN-SAMBLUL CE-LORLALTE TARI